

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ ГРАД ДОБРИЧ

Препис - извлечение!
ОСЗ 16/29 януари 2013 година

ПРОТОКОЛ № 16

от заседание на Общински съвет град Добрич,
проведено на 29 януари 2013 година

ПО ДЕВЕТНАДЕСЕТА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Отчет за дейността на Общински съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси за 2012 година и План за действие на Община град Добрич за подкрепа на интеграционните политики за граждани в уязвимо социално положение 2013 – 2014 година

След обсъжданията, Общински съвет град Добрич прие следното

РЕШЕНИЕ 16 – 19:

Общински съвет град Добрич, на основание чл. 21, ал. 1, т. 12 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, приема Отчет за дейността на Общински съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси за 2012 година и План за действие на Община град Добрич за подкрепа на интеграционните политики за граждани в уязвимо социално положение 2013 – 2014 година.

ГЛАСУВАЛИ:
36 "за", 0 "против", 0 "въздържали се".

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ:** (п)
(Ангел Табаков)

ПРОТОКОЛЧИК: (п)
(Велка Тонева)

**Вярно с оригиналa!
Снел преписа:**

(Кера Колева)

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
НА ОБЩИНА ГРАД ДОБРИЧ ЗА ПОДКРЕПА НА
ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ ЗА ГРАЖДАНИ
В УЯЗВИМО СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ
(2013 - 2014)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият план за действие на Община град Добрич за интегриране на българските граждани в уязвимо социално-икономическо положение за 2013-2014 година, наричан по-нататък Плана, е неразделна част от Областната стратегия на Добричка област в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020. Стратегията прилага целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение, която се прилага в рамките на по-общата стратегия за борба с бедността и изключването, и не изключва предоставянето на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи, живеещи в сходна на ромите ситуация.

Планът е разработен на основата на принципите на политическата рамка на Европейския съюз за защита на правата на човека, за съблюдаване на принципа за гарантиране на равни възможности за всички граждани и недопускане на дискриминация въз основа на различни признания, включително етнически произход.

Планът за действие на Община Добрич за интегриране на българските граждани в уязвимо социално-икономическо положение (2013-2014) отчита ситуацията на тази общност в общината от социално-икономическа и демографска гледна точка.

Според данните от пребояването на населението и жилищния фонд в Република България 2011 г. Община град Добрич има следната етническа структура:

Община	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределят
		българска	турска	ромска	друга	
ДОБРИЧ	84 170	73 657	6 795	2 482	528	708

В Община град Добрич най-многобройната етническа група е българската, следвана от турската. На трето място са българските граждани самоопредели се като роми. Именно те са основна непосредствена целева група на Плана за действие 2013 – 2014 г. Техният брой според последното пребояване на населението в град Добрич е 2 482, но все още продължава тенденцията част от хората от ромски произход да се самоопределят като българи, турци и др. Ромите представляват 2,95 % от населението в града.

Възраст	По пол			Етническа група			
	общо	мъже	женни	българска	ромска	турска	друга
общо	91030	44096	46934	73657	2482	6795	528
0-4	4141	2197	1944	2769	206	412	9
5-9	3839	1953	1886	2503	184	346	13
10-14	3934	2020	1914	2855	206	416	11
15-19	4722	2375	2347	3628	186	468	13
20-44	32586	16621	15965	25755	1063	2879	176
45-64	28163	13386	14777	23848	524	1736	241
65-79	11092	4605	6487	9956	100	472	43
80-84	1682	660	1022	1546	11	46	15
85+	871	279	592	797	2	20	7

Възрастовата структура на ромите показва ясно изразена тенденция – с нарастващо на възрастта намалява относителния им дял:

- определилите са като роми деца от 0 до 9 г. съставляват 4.9% от всички деца на тази възраст;
- относителният дял на ромите на възраст от 10 до 19 години е 4.5 %;
- относителният дял на ромите в работоспособна възраст (20-64 години) е 2.6%, а на тези в пенсионна възраст е едва 0.8%.

2010 година	Общ брой раждания 852
	от тях 845 - живородени и 7 мъртвородени
2011 година	Общ брой раждания 863
	от тях 855 - живородени и 8 мъртвородени

2010 година	Починали 1057 лица
2011 година	Починали 1066 лица

През 2011 година в общината са родени 863 деца (9,48 на хиляда жители), а смъртността е 11,71 на хиляда жители. Налице е отрицателен прираст (спад) на населението 2,23 на хиляда жители годишно.

(Всички данни в плана са взети от Териториално статистическо бюро град Добрич)

Настоящият план за действие задава основни принципи на общинската политика за равноправно интегриране на българските граждани от ромски произход и други в уязвимо социално – икономическо положение, живеещи в сходна на ромите ситуация. Прилага се интегриран подход, при който на териториален принцип едновременно се предприемат мерки и обединяват ресурси по различни приоритети, съобразени с местните особености и нужди, включително на най-нуждаещите се, с цел постигане на видима и трайна положителна промяна.

Планът е отворен и подлежи на допълнение и актуализиране. Той е резултат от съвместните усилия и партньорство между общината - дирекция „Хуманитарни дейности”, отдел „Образование и култура”, отдел „Здравеопазване и социална политика”, дирекция „Устройство на територията, инфраструктура и околната среда”, Регионална здравна инспекция, Български червен кръст, дирекция „Бюро по труда”, дирекция „Социално подпомагане”, Първо Районно полицейско управление „Полиция” – Добрич, РБ „Дора Габе”, НЧ „Романо дром 2002” и Общински младежки център.

Основните приоритети на плана за интегриране на гражданите в уязвимо социално-икономическо положение са:

- образование
- здравеопазване
- жилищни условия
- занятост и социално включване
- върховенство на закона и недискриминация
- култура и медии

II. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА В ОБЩИНАТА

1. Приоритет „ОБРАЗОВАНИЕ”

Отдел „Образование и култура” в Община град Добрич осъществява държавната и общинската образователна политика. Мрежата на детските заведения в Общината обхваща 17 целодневни детски градини с общ брой 2 569 деца в 93 групи. В 16 полудневни групи към училищата са обхванати 357 деца.

Общинската училищна система се състои от 7 основни училища, 5 средни общеобразователни училища, 3 профилирани гимназии, Спортно училище и Ученическо общежитие. В ОУ „Йордан Йовков“ се приемат ученици в професионалната паралелка „Работник в заведенията за хранене и развлечение“, а в СОУ „П. Р. Славейков“ се провежда обучение във вечерни паралелки.

В училищата на град Добрич са застъпени всички профили – хуманитарен, чуждоезиков, природоматематически, технологичен, изкуства и спорт. Профилираното обучение и разширеното изучаване на общеобразователни предмети дава възможност да се постави индивидуалността на ученика в центъра на образователния процес.

На територията на град Добрич функционират 2 частни училища, 7 държавни професионални гимназии, Помощно училище, Ресурсен център и 3 академични учебни звена. През учебната 2012/2013 година в професионалните гимназии на град Добрич се обучават 1 711 ученика в 74 паралелки, а в академичните звена – около 1 500 студенти. Учениците в общинските училища са 8502, разпределени в 370 паралелки. Целодневно обучение в начален етап се провежда в 67 паралелки, а броят на полуинтернатните групи е 13. Броят на учениците в общинските училища продължава да намалява и през тази учебната година те са с 262 по-малко в сравнение с миналата година, независимо от предприетите мерки за задържане на учениците в училище чрез обвързване на изплащането на социални помощи и детски надбавки с редовното посещение на децата в училище.

През изминалата 2012 година Целодневните детски градини работиха и продължават работа по 13 проекта и програми на обща стойност над 260 000 лв. В общинските училища се разработи по над 20 програми и проекти на стойност 2 140 хиляди лева.

В град Добрич няма обособени ромски детски градини и училища. Училищата с голям процент ученици от ромски произход са тези, които се намират в близост до ромските квартали. Това са ОУ „Йордан Йовков“, ОУ „Панайот Волов“ и ОУ „Никола Й. Вапцаров“. През 2012 година Община Добрич, училищните ръководства и учителите положиха максимални усилия за привличане на децата в училище чрез създаване на привлекателен социално-психологичен климат за ромските деца и постигане на етническа толерантност и включване на мултиетнически елементи в учебния процес.

Реализирането на НП „Осигуряване на закуска и мляко“ спомага за попълното обхващане на децата и учениците от подготвителните групи и от I - IV клас. Сформирани полуинтернатни групи в начален и прогимназиален етап в училищата със смесен етнически състав са изключително добра и работеща практика в добричките училища.

В различните извънкласни форми, спортни клубове, СИП, кръвоци, здравни клубове участват ромски деца, наравно с всички други етноси. Децата се интегрират успешно както в самия учебния процес, така и в играта, в общуването с връстниците и учителите.

Разработват се проекти с насоченост към ромските деца и се работи по тяхната реализация в училищата и детските градини. За по-успешното интегриране се назначават начални учители от ромски произход, сформират се СИП „Ромски фолклор“, отбелязват се ромски празници и традиции, включват се мултиетнически елементи в учебния процес. Оказва се методична помощ на учителите за работа с ромския етнос, работи се по повишаването на квалификацията им.

През 2012 година учениците и учителите от ОУ „Йордан Йовков“ в град Добрич работиха по общо четири проекта с насоченост към ромския етнос. Това са:

- проект „Отново на училище – образователен модел за реинтеграция на отпаднали ученици в образователната система“. Проекта има продължителност от 9 септември 2012 г. до 31 октомври 2013 г. и в резултат на работата по него ще бъдат реинтегрирани целевите групи по проекта, а именно 20 отпаднали и застрашени от повторно отпадане ученици, 20 учители и директори от целевия район и 30 родители на отпаднали ученици;

- проект „Намаляване на отпадането на ромските ученици“. По този проект са сформирани 2 групи за СИП „Ромски фолклор“ в ОУ „Йордан Йовков“. В тази форма учениците получават теоретични знания за групите роми в нашата страна и техните

характерни особености и различия. Изучават ромския фолклор – песни и танци, приказки, традиции и обичаи.

- По проект № BG051PO001/4.3-01 „Ограмотяване на възрастни“ „НОВ ШАНС ЗА УСПЕХ“ с бенефициент - МОНМ чрез дирекция „Образователни програми и образователно съдържание“ се ограмотиха неграмотни и слабограмотни лица над 16 годишна възраст. В проекта бяха включени – 4 учители, директор и счетоводител. Обхванати бяха 26 обучаеми в началото на проекта, а до изпит бяха допуснати 23 лица. Издържали успешно изпита – 20 обучаеми.

- проект „Аз съм ром – да променим нагласата“. Бяха организирани допълнителни обучения по български език на 70 ромски деца – предстоящи първокласници чрез ангажиране на учители за работа с децата след редовните училищни занимания в училищата: ОУ „Бачо Киро“, ОУ „Панайот Волов“, ОУ „Йордан Йовков“ и ОУ „Н. Вапцаров“. Извършена бе доставка на допълнителен пакет с храна (малък обяд), книги и помощни материали както и спортни екипи за предстоящата учебна година.

В училищата в град Добрич се работи по посока намаляване на броя на децата, напуснали училище чрез индивидуална работа с деца и родители, провеждане на индивидуални и родителски срещи, осигуряване на безплатни закуски за децата, както и чрез включване в различни извънкласни форми.

По данни от Териториално статистическо бюро град Добрич процентното отношение на населението на ромска етническа група със завършена степен на образование за община град Добрич е следното:

- Незавършено начално образование – 11.4 %
- Начално образование – 23.9 %
- Основно образование – 35.4 %
- Средно образование – 8 %
- Висше образование – 0.56 %

Проблемът на отпадането на ученици, подлежащи на задължително обучение има социално, икономическо, етнокултурно и образователно измерение.

Община град Добрич е предприела и провежда действия, мерки, и политики по превенция и ограничаване на отпадането от училище.

Всички отпаднали ученици в общината са описани в своеобразен Регистър, който съдържа данни за техните имена, ЕГН, страница и номер в книгата на подлежащите, възраст, клас, етнос (само при самоопределяне от страна на родителите) и други характеристики на семействата им и се неговата актуалност се поддържа от експертите на отдел „Образование и култура“.

Броят на отпадналите ученици през 2011/2012 година са 29 ученика. Относителния дял на отпадналите ученици е сравним със средния процент за страната (3%).

Отпадналите ученици от образователната система имат следните характеристики:

1. Според възрастта, на която са отпаднали учениците – броят на отпадналите нараства силно след навършване на 10 години. Относителният дял на отпадналите деца на възраст от 13 до 16 години е 66,8%.

2. Според достигнатия клас – най-много ученици отпадат в четвърти и пети клас, т.е. при прехода от начален етап към прогимназиална степен.

3. Според принадлежност към определен етнос – роми – 72.3 %, българи – 23.4 %, турци – 3.8 %, други – 0.4%.

Около три четвърти от родителите на отпадналите ученици се самоопределят като роми. В тази група се регистрират някои специфични етнокултурни причини за ранното отпадане, а именно:

- по-ранно встъпване в брак;
- страх на родителите да пускат по-големите си деца в училище поради опасност от открадване;
- по-ниска ценност на образованието и др.

Едновременното действие на икономически, образователни и етнокултурни фактори, които са рискови за отпадане на ученици, оказва най-силно влияние и се проявява най-вече в ромските квартали. Икономическите причини за напускане на училище (ниски доходи, лош жизнен стандарт и битови условия, безработица и др.), влиянието на семейството и средата (отглеждане на деца в непълни семейства,

ниско образователно равнище на родителите, нехайно и безотговорно родителство и др.) и образователните фактори (ниска степен на училищна готовност, трудности при усвояване на учебния материал, нередовно посещаване на училище, конфликти с учители и съученици) си взаимодействват и поставят децата в особено висок риск от отпадане от училище.

Предвид сложността на явлението „отпадащи ученици от училище“ и комплексното действие на причините, които го пораждат, е необходимо тясно сътрудничество между отговорните фактори на местно равнище за успешното и трайно преодоляване на този проблем.

2. Приоритет „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

Здравното обслужване на населението на Община град Добрич се осъществява от следните лечебни заведения:

- „Многопрофилна болница за активно лечение – Добрич“ ЕООД, гр. Добрич;
- „Диагностично-консултативен център I - Добрич“ ООД;
- „Диагностично-консултативен център II – Добрич“ ООД;
- „Медицински център Вива Феникс“ ЕООД;
- „Медицински център-Добрич“ ООД;
- „Медицински център Мибест“ ЕООД;
- „Центрър за психично здраве д-р П.Станчев“ ЕООД;
- Център за спешна медицинска помощ-Добрич.

На територията на общината са регистрирани 44 индивидуални практики за медицинска помощ, които имат сключени договори с Регионалната Здравно-осигурителна каса – Добрич и 74 индивидуални практики по дентална медицина.

Специализираната медицинска помощ се предоставя от 73 специализирани индивидуални практики за медицинска помощ и една за специализирана дентална помощ, две групови практики за специализирана медицинска помощ и една за дентална помощ. На територията са регистрирани 15 зъботехнически и 1 медикодиагностична лаборатории. Тези лечебни и здравни заведения са в състояние да осигуряват ефективно здравно обслужване на населението в общината.

Разкритият Първичен здравен център /ПЗЦ/, практика на ЕТ „Д-р Сийка Илиева“, ул. „Теменуга“, гр. Добрич – общопрактикуващ лекар обслужва предимно население от ромски произход, което живее накрая на град Добрич. По данни на д-р Илиева много малко от ромите са записани в практиката. Много пациенти не са здравно осигурени. В Първичния здравен център работят трима медиатори, назначени с трудов договор към отдел „Здравеопазване и социална политика“ – Община град Добрич. Финансирането на дейността на медиаторите е осигурено от Община град Добрич. През 2012 година здравните медиатори информираха общността и оказаха съдействие за реализирането на следните дейности:

- 2 400 осъществени имунизации на деца и възрастни;
- 1 600 извършени профилактични прегледи;
- 455 индивидуални казуси от здравен характер;
- 558 индивидуални казуси от социален характер;
- 20 проведени здравноинформационни мероприятия за превенция на различни заболявания;
- 120 обхванати лица при осъществяване на превенция на заболявания;
- 50 обхванати лица за семейно планиране и сексуално здраве;
- 1 000 броя раздадени здравно-информационни материали;
- осъществен патронаж на рискови групи – многократни домашни посещения на 50 бременни и млади майки, 15 многодетни семейства и 70 хронично болни и хора с увреждания.

На територията на Община Добрич има дом за възрастни хора и домове за деца, лишиeni от родителски грижи, но няма изградени хосписи, както и няма отделения за долекуване на пациенти в лечебните заведения за болнична помощ, поради липса на финансиране за тези дейности.

Аптечното обслужване в града се осигурява от 35 аптеки и 3 дрогерии.

По отношение на болничната медицинска помощ от месец февруари 2012 г. в МБАЛ-Добрич функционира структура по инвазивна диагностика и

интервенционално лечение на пациенти със сърдечно-съдови заболявания, разполагаща с модерна апаратура и осигуряваща лечението на спешни пациенти с Остър инфаркт на миокарда от цялата област.

Регионална здравна инспекция извършва следните дейности на територията на град Добрич:

- Реализира Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН“ на Министерството на здравеопазването. В ромския здравен център в град Добрич само за три дати през 2012 г. бяха консултирани и изследвани с бърз тест за СПИН 80 лица от ромски произход.

- Провеждане на профилактични прегледи с мобилните единици в област Добрич финансираны от Министерство на здравеопазването. РЗИ-Добрич разполага с „Ехографски“ мобилен кабинет, подвижна „Лаборатория“ и кабинет „Обща практика“ - за профилактични прегледи и имунизации на деца с непълен имунизационен статус.

Относно задължителните имунизации с мобилна единица на деца, при които няма данни за проведени имунизации, имунизационната схема за възрастта е непълна, нямат избран личен лекар и/ или нямат постоянна адресна регистрация РЗИ изисква списък на децата до 17 годишна възраст от рискови групи от общопрактикуващите лекари (ОПЛ), при които няма данни за проведени имунизации, имунизационната схема за възрастта е непълна или нямат постоянно адресна регистрация с данни за проведените до момента на подаване на информацията задължителни имунизации и реимунизации на детето, дата и вид на приложената ваксина. След получаване информацията се обработва и подава на здравните медиатори към общината за издирване и поканване за имунизации.

В дните за имунизации в град Добрич за 2012 г. от поканени срещу подпис 49 деца, прегледани са 16 деца и 11 от тях са имунизирани, 5 са временно противопоказани, поради остри респираторни заболявания.

Общо за град Добрич от общопрактикуващите лекари в рамките на кампанията са имунизирани 21 деца. Прегледани в мобилната единица от педиатър са 16, имунизирани от РЗИ – 11, а 5 са били временно противопоказани.

- Дейности по противоепидемичен контрол
- Поддържане на база данни за новородените, относно проследяване избора на личен лекар;
- Издирване на децата без ОПЛ и картотекирането им;
- Епидемиологични проучвания при регистрирани остри заразни болести (ОЗБ) и здравно-просветна дейност.

Рисковите фактори създават условия и повишават вероятността от възникване на заболявания. При лицата, принадлежащи към ромската общност в Община град Добрич, наблюдаваме по-силно влияние на първичните рискови фактори (бедняване, висока безработица, влошена структура на доходите и потреблението, неблагоприятна околнна и жилищна среда, начин на живот, генетични заболявания) и вторичните рискови фактори (някои болестни състояния с хронично протичане, които от своя страна създават условия за усложнения или други заболявания, отпадане от образователната система, социално изключване и др.).

Основните проблеми, на които трябва да бъде акцентирано са:

- Превантивни грижи за майчино и детското здравеопазване;
- Осигуряване на равенство в достъпа до здравни и социални услуги на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства;
- Развиване на медиаторството и на различни форми на работа за и в общността (здравно - социални центрове и др.);
- Повишаване на здравните знания и осигуряване на достъп до здравна информация.

3. Приоритет „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ“

В Община град Добрич територии с компактно ромско население са:

1. Територията на ЖК „Изгрев“ с обхват североизточно от ЖК „Балик – Йовково –север“, като граничи с ул. „Ружа“, ул. „Агликина поляна“, ул. „Каменица“,

ул. „Купен“ ул. „Христо Ботев“ и с територията на земеделските земи и с площ от 9,57 ха.

В посочения обхват са включени и територии (източно, северно и западно от ЖК „Изгрев“), които са застроени с ромски жилища, върху земеделски земи. Тези не могат да се премахнат, защото не касаят отделни единични имоти, а цялата територия (източно, северно и западно от ЖК „Изгрев“) и са до голяма степен „лошо наследство“ от миналото.

С изработения Подробен устройствен план – План за регуляция и застрояване (ПУП-ПРЗ) на ЖК „Изгрев“, одобрен с Решение №56-3/29.05.2007 г. на Общински съвет град Добрич, територията се покрива с ПУП-ПРЗ в съответствие с предвижданията на действащия общ градоустройствен план (ОГП). Това е важна стъпка за решаване на проблема, но остава основната пречка - съгласно съществуващата законова уредба, община не може да продаде общински урегулиран имот без търг. Този проблем не е технически и може да се реши единствено законодателно.

Наличието на празна територия, за която има създадена необходимата устройствена основа за строеж на жилища за ромите е предпоставка за кандидатстване от страна на община град Добрич за Европейски фондове за интеграция на ромите. Тази територия обхваща нето жилищна площ 18821 кв.м. с 77 бр. жилищни Урегулирани поземлени имоти (УПИ), с ниско застрояване.

2. Територията в обхвата на ЖК „Иглика“ (западно от ул. „Боровина“ и източно от ул. „Зорница“) също е обитавана от компактна група ромско население. С Решение №35-3/29.06.2012 г. на Общински съвет град Добрич се одобри нов ПУП-ПРЗ, който максимално се съобразява с имотните граници, със собствеността и със заварените сгради.

Предходният ПУП бе изработен в условията на централизирано планово стопанство, предвиждаше Комплексно жилищно застрояване в парцели за комплексно жилищно строителство. Този ПУП бе неприложен и неприложим, защото не се съобразява с имотните граници, със съществуващия сграден фонд и дори със съществуващи улици. В условията на този ПУП, обитателите на територията не можеха нищо да строят и това бе една сериозна предпоставка за извършване на незаконно строителство.

С влизането в сила на новия ПУП-ПРЗ (Решение №35-3/29.06.20120 г. на ОС гр. Добрич) се даде възможност да се отприди строителната инициатива на обитателите му и най-важно вече се създадоха условия за издаване на строителни разрешения, удостоверения за търпимост и актове за узаконяване за по- голяма част от извършеното незаконно строителство (отнася се за тези имоти които са собствени, или с право на строеж върху целия имот).

Последното важи с пълна сила и за тези имоти от ЖК „Изгрев“, за които има право на собственост.

3. Друга територията обитавана от компактна група роми попада в обхвата на ЖК „Русия“ 3, 4 (източно от бул. „Русия“, южно от бул. „Добруджа“ и северно от училище „Климент Охридски“).

Написаното за ЖК „Иглика“ важи с пълна сила за имотите, (с право на строеж, или с право на собственост върху целия имот) както в ЖК „Русия“ 3,4, така и за ЖК „Изгрев“.

96 % от ромското население в град Добрич има електричество, 93 % обществено водоснабдяване, а 1.1 % имат достъп до газ от централен източник.

4. Приоритет „ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА“

В следствие на социално – икономическите промени и в резултат на икономическата криза след 2008 г. ромите са в неизгодно положение на пазара на труда.

Съгласно данните от последното пребояване икономически активното население на Община град Добрич възлиза на 45 314 души. Общия брой на заетите лица е 37 404 души, а безработните са 7 910.

Община	Общо	Икономически активни			Икономически неактивни
		общо	заети	безработни	
град Добрич	91 030	45314	37404	7910	33802

Образователното равнище и етническият произход на безработните лица от Община град Добрич е видно от приложените две таблици:

Безработни лица		Образователна степен
Брой	Процент	
55	0,7%	никога не са посещавали училище
1 692	21,4%	с основно образование
329	4,2%	с начално и незавършено начално образование
4 651	58,8%	със средно образование
1 183	15,0%	с висше образование
7 910		

Безработни лица		Етнически произход
Брой	Процент	
5 996	82,2%	от български произход
875	12,0%	от турски произход
366	5,0%	от ромски произход
60	0,8%	от друг произход
7 297		

Най-висок е относителния дял на хората със средно образование (58,8%) и с основно образование (21,4%).

Относителния дял на ромите от хората в трудоспособна възраст (от 19 до 65 години) е 2,6%, а делът им сред безработните е близо два пъти по-висок (5%) от всички безработни.

Дирекция „Бюро по труда“ – Добрич обслужва населението на четири общини – Добрич град, Добричка, Крушари и Балчик. На всички клиенти дирекцията осигурява свободен достъп до информация, квалификационно обучение и възможност за реализация независимо от етническия произход, образователната степен и вероизповедание.

Действията на ДБТ-Добрич са съобразени с Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 и Стратегията за работа на Агенцията по заетостта с представители на ромската общност. Ежегодно Дирекция „Бюро по труда“ – Добрич разработва план и набелязва конкретни мерки и действия за решаване на проблемите на ромския етнос в сферата на заетостта и безработицата, като най-неравнопоставена и уязвима етническа група.

За 2012 година можем да отбележим следните данни :

- 185 лица от ромската общност са реализирани на работни места както по национални програми и такива с външно финансиране, така и на първичния пазар на труда или са участвали в курсове за професионално обучение.

- На 81 лица от ромската общност бе осигурена работа. От тях, на вторичния пазар на труда, на работни места по програми, проекти и мерки за заетост са реализирани 24 лица, които са изпълнявали дейности типични за дадената сфера.
- По НП „От социални помощи към осигуряване на заетост“ на работа са устроени 14 лица от ромската общност.
- На първичния пазар, с активното съдействието на бюрото по труда, на работа в различни фирми работят 57 лица от ромски произход.
- През периода 17 лица от ромски произход са включени в групи за мотивация за активно търсене на работа, а 11 лица са участвали в групи за професионално ориентиране.
- 28 лица от ромската етнос са включени в ограмотяване по проект „Нов шанс за успех“.
- В курсове за професионално обучение по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ са включени 28 лица.
- 14 роми преминаха мотивационно обучение за включване в Проект „Заедно за по-добро бъдеще“. От тях 7 след подаване на заявление и участие в подбор бяха одобрени за включване в обучение и заетост по проекта.

През 2012 година ДБТ-Добрич продължи реализацията на НП „Активиране на неактивни лица“. Една млада жена от ромски произход трета година след успешно приключване на обучение работи като посредник в ДБТ-Добрич за обслужване, консултиране, активиране и мотивиране на безработните лица от ромски произход да се регистрират, обучават и търсят работа. В резултат на нейната дейност повече от 824 неактивни лица са привлечени за клиенти на бюрото по труда. С тях се работи за професионалното им ориентиране, за включване в обучение, устройване на работа по програми за заетост и други. Една част от тези лица са отпаднали от регистрация поради неизпълняване на заложените им в личните планове за действие стъпки.

Друга роля на ромските медиатори е да се координират връзката с представителите на ромските неправителствени организации от региона за по-успешно решаване на проблемите на лицата от тази група и за улесняване процеса на интеграция на етническите групи на пазара на труда.

С цел популяризиране и реализиране на мероприятията, включени в Плана на ДБТ по изпълнение на Декадата на ромското включване нейните служители организират ежегодни срещи с представители на ромските организации на територията на град Добрич и със здравните медиатори. Те биват информирани за наследчителните мерки и програми за заетост и обучение, схеми по ОП „РЧР“, предстоящите курсове за професионална квалификация, възможностите за стартиране на собствен бизнес и усвояването на типични ромски занаяти, мероприятия, залегнали в Плана на Дирекцията по изпълнение „Декадата за ромското включване“. Запознават се с новостите на законодателството в областта на заетостта и пазара на труда, с възможността за участие в проекти.

Програмите и проектите по ОП „РЧР“ за заетост насочени към неравнопоставените на пазара на труда групи, в частност – ромите, са една от алтернативите за работа и осигуряване на доходи чрез полагане на труд, възвръщане на трудовите навици и социална интеграция.

Един от най-често прилаганите инструменти за въздействие върху тази група от безработни лица е НП „От социални помощи към осигуряване на заетост“, насочена към лица на социално подпомагане, без образование и квалификация и минимални шансове за трудова реализация на първичния пазар на труда. Целта на участието на безработните роми в тази програма е намаляване на разходите на общинските бюджети за социално подпомагане и преминаване от пасивен към активен подход при работата с лицата от тази група. На лицата е осигурена заетост от 6 до 12 месеца, заработка на трудови възнаграждения и формиране на трудови навици, с цел интеграция и повишаване конкурентоспособността им на пазара на труда.

Част от лицата получили предложение за работа по програмата не желаят да работят, отказват предложената им работа, представят болнични листи да оправдаят отказа си и по този начин да запазят правото си на социално подпомагане. По

склонни да работят по програмата са жените, поради факта, че за тях възможностите за реализация са по-ограничени. Тъй като заплащането е в размер на минималната работна заплата, мъжете често отказват тези предложения и си намират по-високо платена работа, в повечето случаи без трудов договор и осигуровки. При частни предприемачи, с повече опит, работят на различни строителни обекти възнаграждение.

Наблюденията показват, че една част от ромите желаят да работят, но не искат да се обучават, а други разчитат само на социални помощи.

Като причина за изключително слабия интерес на лицата от ромски произход към предприемачество и стартиране на собствен бизнес през 2012 г., могат да се посочат неблагоприятните икономически условия, недостатъчни собствени средства, както и недостатъчната им мотивация и инициативност въпреки проведените информационни срещи.

В Дирекция „Социално подпомагане“ град Добрич се извършва ежедневно консултиране на лица и семейства от етническите общности, относно възможността им за социално подпомагане, ползване на социални услуги в общността, както и настанияване в специализирани институции.

За периода 01.01.2012 г. до 31.12.2012 г. средно по 82% от общия брой месечно подпомагани лица и семейства по чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане са от квартали с компактно ромско население. Същите, за да получават този вид помощ са задължени да отработват 14 дни по 4 часа по разработена Общинска програма за предоставяне на социални услуги, екологични програми и програми за хигиенизиране и благоустройстване на населените места. Това спомага за възстановяване и поддържане на работните навици, преодоляване на изолацията, спомагане за социално включване, насырчаване към икономическа заетост и интегриране в общността. По отношение подпомагането с целева помощ за отопление за община Добрич са 1225 лица, като около 51% от общия брой лица са от ромски произход.

Основен приоритет в социалната политика на Община град Добрич е повишаване качеството на живот на хората в неравностойно положение, чрез предоставяне на достъпни, актуални и качествени социални услуги. Работата на Отдел „Здравеопазване и социална политика“ е съобразена с приоритетите, приети в Областната и Общинската стратегия за развитие на социалните услуги 2011 – 2015 г.

На територията на Община град Добрич се предлагат широк спектър социални услуги:

- Дневен център за деца с увреждания – капацитет 58 деца. През 2012 г. Община град Добрич е направила инвестиция в размер на 16 992 лв., с които е закупена хидромасажна вана, ремонтирано и оборудвано е специално помещение в Дневен център за деца с увреждания и от месец октомври 2012 г. услугата „Хидротерапия“ се предоставя безплатно. Капацитетът на водното съоръжение е за 16 деца, предимно с диагноза детска церебрална парализа;
- Дневен център за възрастни с увреждания – капацитет 40 лица;
- Център за социална рехабилитация и интеграция – капацитет 45 лица;
- Приют за безнадзорни деца и сираци – капацитет 20 деца;
- Защитени жилища за жени със затруднения в интелектуалното развитие – капацитет 8 + 6 / 14 лица;
- Преходно жилище – капацитет 8 места;
- Център за настанияване от семеен тип 1, 2 и 3 - капацитет 3 x 15 деца – общо 45 места;
- Център за обществена подкрепа - капацитет 30 лица;
- Домашен социален патронаж – капацитет 350 лица;
- Дом за стари хора – капацитет 115 лица;
- Дневен център за възрастни с психични увреждания – услугата е предоставена на външен доставчик ОДПЗС „Д-р П. Станчев“, капацитет 30 лица;
- Център за обществена подкрепа – услугата е предоставена на външен доставчик – БЧК град Добрич, капацитет 25 места;
- Център за обществена подкрепа към Фондация „Ръка за помощ“;

- През 2012 г. още един здравен медиатор беше назначен на работа в Първичен здравен център, регистриран в РЗИ - Добрич през 2008 година.

През месец юли 2012 г. завършиха строителните дейности по проект с външно финансиране, които се реализира в Добрич, а именно Общностният център за деца и семейства, който се намира на ул. „Теменуга“. Проектът за социално включване на Министерството на труда и социалната политика е на стойност близо 1 200 000 лв., осигурени чрез заем от Световната банка. Съфинансирането от община Добрич е в размер на 20 562 лв. До момента в него са инвестиирани 417 000 лева за строително-монтажни работи. Предстои да се достави необходимото оборудване и обзавеждане. С останалите пари ще се финансират 11 вида социални услуги. 51 специалисти ще работят в Общностния център. Те ще обгражват 2 800 деца до 7 години и техните родители. Услугите ще се предлагат за срок от една година, с тенденция след изтичането на срока на проекта, общината да осигури устойчивост на услугите. Предвижда се в Общностния център да работи лекарски кабинет – включващ манипулационна и зала за екипно обсъждане на екипите за ранна интервенция, зала за психомоторика, кинезетерапия, семеен център, логопедичен и психологичен кабинет, кабинет за индивидуална работа за деца и семейства, зала за групова работа с деца /лятно училище/ и зала за екипно обсъждане, зала за групова работа с родители /училище за родители/ и методически кабинет. Ще бъдат създадени и няколко мобилни екипи, които ще работят с деца от 0 до 3 години и от 3 до 7 години по домовете. В семеен център ще работят и детегледачки. Общностния център ще има съществена роля за осигуряване на равенство в достъпа до качествени социални, здравни и образователни услуги за ромското население в Община град Добрич.

5. Приоритет „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ“

На територията на Община град Добрич за гарантиране правата на гражданите, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на езика на омразата работят служители от група „Терториална полиция при Първо Районно полицейско управление „Полиция“ – Добрич.

Основна насока при работата им е недопускането на междуетнически конфликти в кварталите със смесено население и приобщаването на лица от малцинствени групи към общността, като се съблюдава спазването на обществения ред и правата на всички граждани на територията на общината.

За повишаване ефективността на полицейските служители при работата с етническите общности и решаването на възникнали проблеми от различно естество сред тях се организират и провеждат обучения. Целта е постигането на успешна превенция и предотвратяване в зародиши на вътрешни конфликти в самата общност.

Тези обучения дават конкретни знания за различните етнически групи, решават се индивидуални и групови казуси, дават се практически насоки. Работи се по Разработване на работни карти по проблеми на етносите. В тези карти се ангажират и неправителствени организации и органите на местната власт, като целта е да се търсят всички възможни средства за разрешаването на проблема на принципа на партньорството.

С цел подобряване ефективността на работата при ежедневни и специфични ситуации се провеждат обучения на състава от „Терториална полиция“. Обученията се провеждат по предварително утвърдени тримесечни планове за специална и практическа подготовка. През всяко тримесечие се работи по минимум две теми за работа в мултиетническа и мултикультурна среда, като се съблюдава спазването на етичния кодекс. По време на обученията се наблюга на превенцията на проблемите сред етносите: трафика на хора, проституцията, противодействието на кражбата на цветни метали, малолетните и непълнолетни с противообществени прояви и др.

Полицейските инспектори по квартали, в които живеят малцинствени групи провеждат периодични срещи с неформалните лидери сред тях, като активно е работено по посока на решаването на текущите ситуации.

6. Приоритет „КУЛТУРА И МЕДИИ“

Добрич е град с европейски измерения на културата, престижен духовен и фестивален център в региона и страната. В сферата на културата водещи за Община са следните принципи:

1. Равнопоставеност на творците и на културните организации;
2. Опазване и обогатяване на материалното и духовното културно наследство – език, фолклорно творчество, традиции, обреди, обичаи;
3. Насърчаване на културното многообразие при съхраняване единството на националната култура;
4. Откриване, подпомагане и обучение на млади таланти в областта на културата.

Специално място в политиката на Община град Добрич се отделя на интегрирането на ромите при съхраняване на тяхната културна идентичност, което кореспондира с проблема на модерното общество за приемането на другостта.

Културната инфраструктура в Добрич е представена от следните институти:

- ТПЦ „Йордан Йовков“ и Държавен куклен театър „Дора Габе“;
- Регионална библиотека „Дора Габе“, Регионален исторически музей, Художествена галерия;
- Български камерен оркестър, ПФА „Добруджа“, Духов оркестър, Детски хор „Маестро Захари Медников“ и Хор „Добруджански звуци“;
- Народно читалище „Йордан Йовков-1870 г.“, Народно читалище „Романо дром – 2002 г.“ и Народно читалище „Пробуда – 1939 г.“;
- множество творчески съюзи, частни културни сдружения, формации и колективи за любителско художествено творчество.

През 2012 г. всички те са осъществили 2 397 прояви, посетени от над 323 553 человека, сред които и роми. Акцент в тази посока е и програмата „Различията ни обединяват“ на РБ „Дора Габе“, по която през 2012 г. е честван 10 юни – Ден на ромската жена и е проведен информационен час с мултимедийна презентация „Ромите – произход, бит и култура“.

Важно място в културния живот на града заема НЧ „Романо дром – 2002“. То е учредено на 12.12.2002 г. в град Добрич с председател Юлиян Георгиев и е вписано в Националния регистър на читалищата на Република България под № 2962. С решение на ОБС – Добрич от 01.04.2003 г. на читалището е предоставена база. Официалното откриване на института е на 24.04.2003 г. На тази дата то започва работа по сформиране и изграждане на своите школи и клубове. Днес към него функционират следните любителски състави:

- Танцова школа с четири състава за деца на различна възраст;
- Музикална школа, към която е изграден детски оркестър „Романо дром“;
- Школа по изобразително изкуство;
- Брейк формация;
- Женски клуб, в който девойки и млади жени се занимават с плетива и бродерия.

През 2012 г. през тези школи са минали над 150 деца и младежи, а читалището е организирало 13 самостоятелни прояви, посетени от над 2600 человека, включило се е активно във всички културни инициативи в града и е работило по два проекта на Община град Добрич. Възпитаници на читалището са участвали в национални и международни фестивали и конкурси, където са спечелили следните награди:

- I-ва награда за оркестър „Романо дром“ от конкурса „Гергьовденско надсвиране“, организиран от НЧ „Евролил – 2005“ гр. Шумен;
- I-ва награда за инструменталист/клавир/ на Георги Иванов от конкурса „Гергьовденско надсвиране“, организиран от НЧ „Евролил – 2005“ гр. Шумен;
- Грамота за участие във фестиваля „Добрич – жива шевица от таланти“, организиран от Община град Добрич по ОПРР.

- Награда от Международния фестивал „Културното наследство на Черно море: общи граници, общо бъдеще”, организиран от ВУМК – Добрич по Програма ТГС на Оркестъра и танцовия състав на „Романо дром 2002”.

По повод 10-годишнината на читалището неговият колектив получи награда за цялостен принос в духовния живот на Добрич, а г-жа Марияна Георгиева – награда за ползотворната й дейност като секретар на читалището, за осъществяване на културни прояви от общински, регионален и международен характер, за изготвяне, представяне и успешна реализация на проекти и за осмисляне на свободното време на деца и младежи от Добрич.

Извая НЧ „Романо дром – 2002 г“ има и в областта на международния културен обмен. По проект „Аз съм ром“ представители на културния институт участваха успешно в работна среща в Португалия.

Въз основа на представения анализ можем да направим извода, че ромските деца и младежи участват активно в културния живот на Добрич, а Общината съдейства активно за подобряване качеството на техния живот чрез формите на изкуството и културата.

В Община град Добрич има регистрирани следните ромски НПО:

- Федерация „Обединени ромски общности“ с председател Юлиян Георгиев;
- Сдружение „България за всички“ с председател Арбен Ахмед;
- Сдружение „Обединени добруджански роми“ с председател Тинко Касабов;
- Сдружение „Интеграция към просветление – РОМА“ с председател Бедрие Менду;

Всички изброени НПО са членове на Общинския съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси – община град Добрич със заповед на Кмета и полагат усилия за успешната интеграция и решаване на проблемите на ромския етнос на местно ниво.

III. МЕХАНИЗМИ НА УПРАВЛЕНИЕ

Изпълнението на плана е съвместна задача на Община град Добрич – дирекция „Хуманитарни дейности“, отдел „Образование и култура“, отдел „Здравеопазване и социална политика“, дирекция „Устройство на територията, инфраструктура и околната среда“, Регионална здравна инспекция, Български червен кръст, дирекция „Бюро по труда“, дирекция „Социално подпомагане“, Първо Районно полицейско управление „Полиция“ – Добрич, РБ „Дора Габе“, НЧ „Романо дром 2002“, Общински младежки център, училищата, детските градини, НПО и местния бизнес в град Добрич.

Финансирането на изпълнението на Плана ще се осъществява със средства от общинския бюджет, републиканския бюджет и средства от европейски фондове. Всички членове на Общинския съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси на община град Добрич са посочени от институцията, която представляват и са включени в състава на основание заповед на кмета.

При изпълнението на Плана ще се съблюдава принципът на партньорство с местните общности и представители на целевата група.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Повищено качество на образование в училищата с преобладаващ процент деца и ученици от ромски произход;
- Повишен брой обхванати деца – роми в общинските детските градини;
- Намалял брой отпаднали ученици от образователната система ;
- Повишен брой реинтегрирани отпаднали ученици;
- Повищена квалификация на учители за работа в мултикультурна среда;
- Повишен брой обучени малограмотни и неграмотни възрастни лица от ромски произход;

- Повищена посещаемост на учебни занятия от учениците;
- Разкриване на форми за съхранение на културната идентичност на децата и учениците в общинските ЦДГ и училища;
- Подобрен достъп на бедните етнически малцинства в град Добрич до здравни услуги и намалена заболеваемост;
- Повишен брой лица от ромски произход преминали през профилактични прегледи;
- Увеличаване броя на здравните медиатори на територията на общината;
- Повишване броя на имунизирани деца и лица от ромски произход;
- Подобряване на здравната култура на ромите за различните заболявания и начините за водене на здрасловен начин на живот;
- Намаляване броя на здравнноесигурените лица в община град Добрич;
- Благоустроена среда за живот в ромските квартали - подобрена канализация, благоустроени улици, тротоари, зелени площи и детски площадки;
- Подобрено състоянието на техническата инфраструктура в кварталите;
- Подобрени условия за обучение чрез реконструирани училища и ЦДГ;
- Намалена безработицата сред малцинствата чрез включване в професионални курсове и мотивиране на активно търсение на работа;
- Повишаване обхвата на социалните услуги за нуждаещи се лица от етносите;
- Намаляване трафика на хора, проституцията, кражбите на цветни метали и намаляване броя на малолетните и непълнолетни с противообществени прояви;
- Недопускане на прояви на нетolerантност и на езика на омразата на територията на община град Добрич;
- Повишен брой обучени служители на полицията за работа в мултиетническа среда;
- Намаляване броя на малолетните и непълнолетните роми, регистрирани в Детска педагогическа стая;
- Съхранена идентичност на малцинствените общности чрез предоставяне на условия за целта;
- Повишен брой интегрирани роми в обществения живот на град Добрич;
- Подобрена осведоменост на целевите групи за техните права и задължения като граждани на Р България;
- Включване на целевите групи при изпълнение на дейностите по Плана за действие на община град Добрич за 2013 - 2014 г.

V. МЕХАНИЗМИ ЗА МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Оценката на изпълнението на Плана за действие се осъществява от Общинския съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси на община град Добрич (ОССЕИВ) чрез мониторинг и прилагане на различни форми за наблюдение и оценка.

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението:

- ОССЕИВ координира и обобщава получената информация в доклада.
- Докладът се представя за гласуване и приемане пред ОССЕИВ.
- Докладът се приема от Общински съвет
- Включване на целевите групи при изпълнение на Плана

ПРИОРИТЕТ 1 –ОБРАЗОВАНИЕ

1. Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование, включително чрез интеграция на ромски деца и ученици в етнически смесени детски градини и училища	1.1. Осигуряване на позитивни образователни условия за ранно детско развитие в системата на предучилищното образование и предучилищна възраст от 0 до 7 години	1.1.1. Осигуряване на подходяща образователна среда за включване на децата от различните етнически групи в общинските детски градини и училища	Община град Добрич Отдел „Образование и култура”	2013 – 2014 г.	200 000 лв. (2013 г.)	Капиталови разходи и Строителна програма 2013 г. на Община град Добрич	Брой интегрирани ромски деца, брой извършени ремонти, СМР, оборудвани терминални работни станици в училище
			Средствата се уточняват ежегодно		198 000 лв. (2013 г.)	от програми на ЕС	
					480 000 лв. (2013 г.)	фонд „Козлодуй” – 2013 г.	
					34 000 лв. (2013 г.)	НП „ИКТ в училище”	
						Според учениците – ползватели	Общински бюджет
							Брой ученици, ползватели на услугата
	1.2. Компенсиране на образователните неравенства относно качеството на образование на дена в неравностойно социално	1.2.1. Постепенно въвеждане на целодневна организация на учебния ден до седми клас включително.	Община град Добрич Отдел „Образование и култура”	2013 – 2014 г.			

положение	2.1. Въвеждане на билингвални технологии на обучение за деца, чийто майчин език не е български	2.1.1. Подготовка на децата в ранна детска възраст (3-6 години) за бъдещо пълноценно включване в образователния процес, особено на деца от малцинствени етнически групи. Допълнителни занимания с деца в детските градини, за които българският език не е майчин.	Отдел „Образование и култура“ Целодневни детски градини Училища с предучилищни групи	2013 – 2014 г.	9 100 лв. (2013 г.)	Республикански бюджет по НП „С прирка за всеки ученик“ модул 2 на МОМН	Брой подготовката на деца
2. Повишаване качеството на образоването в училищата и ЦДГ, където учат предимно ромски деца			„Н. Й. Вапцаров“, СОУ „Дим. Талев“, ОУ „Й. Йовков“, ЦДГ 11, ЦДГ 17, ЦДГ 20, ЦДГ 26, ЦДГ 29)		част от бюджета на проекта „Аз съм род“	Республикански бюджет по НП „С прирка за всеки ученик“ модул 3 на МОМН	ОУ „Христо Смирненски“
		2.1.2.Осигуряване на допълнително обучение на ученици с ниски резултати на външното оценяване по общообразователни предмети	Отдел „Образование и култура“ Училища	2013 – 2014 г.	Ежегодно по програми на МОМН	Республикански бюджет по НП „С прирка за всеки ученик“ модул 3 на МОМН	СОУ „Л. Каравелов“
					1 540 лв. (2013 г.)	ОУ „Вапцаров“	
					4 620 лв. (2013 г.)		
					2 310 лв.		

			(2013 г.)	
			6 160 лв. (2013 г.)	СОУ „Д. Талев“
2.1.3. Осигуряване на добавка за всяко дете от подготвителна група в ЦДГ и за учениците от I-IV клас	Община град Добрич Отдел „Образование и култура“ Целодневни детски градини Училища	2013 – 2014 г.	320 000 лв.- 2013 г.	Републикански бюджет Брой обхванати ученици
3. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата чрез съхраняване и развиващие на разнообразни форми на интеркултурно образование, насочено към запазване и развитие на културната идентичност на етническите малцинства при ромски произход.	3.1.1. Дейности, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства и техните върстници, в интеграционна мултикултурна среда чрез създаване на клубове по интереси; сформиране на групи по свободно избирама подготовка (СИП) в областта на културата,	Община град Добрич Отдел „Образование и култура“ Целодневни детски градини Училища	2013 – 2014 г.	По проекти и програми в партньорства с ОМЦ, художествените групи
			62 565 лв. (2013 г.)	Проект „Да направим училището привлекателно за младите хора“ в : - ОУ „Хр. Смирненски“
			104 490 лв. (2013 г.)	- СОУ „Св. Кл. Охридски“
			43 860 лв. (2013 г.)	- СОУ „Дим. Талев“

	фолклора и традициите на различните етноси, танцови формации; изкуства; традиционни занаяти; проучвания, провеждани от деца и ученици, свързани с културната им идентичност.			Брой ученици, обхванати в СИП
	3.1.2. Сформиране на СИП „Ромски фолклор”, СИП „Фолклор на етносите” и други форми на свободноизбираема подготовка, допринасяща за запазване и развитие на културната идентичност чрез спазване на законовите разпоредби	Училища 2013 – 2014 г.	По проект на Фондация „Америка за България” реализиран в ОУ „Й. Йовков”	
	3.1.3. Включване на занимания по интереси, допринасящи за запазване и	Училища 2013 – 2014 г.	Проект „УСПЕХ”, СОУ „Любен Каравелов” (2013 г.)	Брой ученици, включени в заниманията по интереси

	разивване на етнокултурната идентичност на ромските деца в рамките на целодневната организация на образователния процес и на часа на класа, както и на останалите етнически общини.	20 210 лв. (2013 г.) 22 575 лв. (2013 г.) 62 565 лв. (2013 г.) 43 860 лв. (2013 г.)	OУ „П. Волов“ OУ „Вапцаров“ OУ „Смирненски“ COУ „Д. Талев“	Справка за броя на отпадналите ученици
4. Превенция на отпадане от училище и ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми.	4.1. Осигуряване на обективни и надеждни инструменти в системата на предучилищного и училищного образование по проблемите на обхвата, преждевременното напускане и образователната адаптация	Община град Добрич Отдел „Образование и култура“ Целодневни детски градини Училища НЧ „Романо дром“, Ромски НПО	Бюджетни средства по ОП РЧР 2013 – 2014 г.	Справка за броя на отпадналите ученици
	4.2. Осигуряване на условия за пълен обхват и ранна адаптация в система на училищното образование, вкл. условия за ре-	4.2.1. Изготвяне и прилагане на Училищна програма за превенция на отпадането	Отдел „Образование и култура“ Училища Ромски НПО 2013 – 2014 г.	По програма на МОМН училищни бюджети Брой училища изготвили и приложили програма за превенция

	интеграция на отпаднали ученици в училищната система	4.2.2. Реализиране на проекти за образователна интеграция и реинтеграция	Отдел „Образование и култура“ Училища	2013 – 2014 г.	200 000 лв. (септември 2012 – октомври 2013 г.)	ОП РЧР съфинансиран от Европейския социален фонд на ЕС	Брой реинтегрирани ученици
		4.2.3. Ограмотяване на възрастни роми	Община град Добрич Училища Ромски НПО	2013 г.	проект по ОП РЧР „Нов шанс за успех“	ОП РЧР	Брой ограмотени възрастни роми
5. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности и дефицити в обучението и отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция	5.1. Увеличаване на гърковестта и пропускливостта на различните модели на образование	5.1.1. Организиране на курсове за придобиване на квалификация за част от професия чрез модулно обучение	Професионални гимназии	2013 – 2014 г.	В рамките на делегирани бюджети на училищата	Професионални гимназии	Брой ученици получили квалификация по професия
	5.1.2. Предоставяне на продължаващо професионално обучение за лица, навършили 16 г.	Професионални гимназии	2013 – 2014 г.	В рамките на делегирани бюджети	Професионални гимназии	Брой обучени и завършили лица	
	5.1.3. Организиране на	Детски градини Училища	2013 – 2014 г.	(2013 г.)	Проект „Ела в моя свят“ на ЕС	Брой организирани	

Форми за индивидуално наставничество, подпомагащи отделните ученици да преодолеят свързани с ученето специфични трудности, както и трудности в социален или в личен план.	5.1.4. Разработване на проекти с насока развитие на физическото възпитание, екологичното възпитание и др. за развитие личността на децата и учениците.	Детски градини Училища 2013 – 2014 г.	Проект на ДАМС за физическо възпитание 7 проекта в ЦПГ – всеки от тях по 22 000 лв. (2013 г.)	Брой проекти Брой обхванати деца	и национално съфинансиране Брой ученици обхванати в тях	Форми

	рамките на образователната система или от образование към заестост			
6. Приобщане и приемане на родителите-роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.	6.1. Повишаване на ангажимента на родителите, засилването на тяхното сътрудничество с училището и създаването на партньорства между ЦДГ, училища и родители	6.1.1 Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства или обществени свети	Детски градини Училища	2013 – 2014 г. По проекти на МОМН, финансиране с Европейски средства
		6.1.2. Изготвяне на програма за работа с родители в детските градини и училищата	Училища Детски градини	2013 – 2014 г. В рамките на собствения бюджет и по проекти Общини Училища Детски градини Изготвена програма
7. Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в	7.1. Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти	7.1.1. Квалификация на учителни, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	Община град Добрич Отдел „Образование и Култура“ Целодневни детски градини Училища	2013 – 2014 г. ОГРЧР, „Квалификация на педагогическите специалисти“ Брой обуучени педагогически специалисти

мултиетническа образователна среда, интеркултурна компетентност у директорите, учителите и другите педагогически специалисти	8. Библиотеката в помощ на образованието - преодоляване на неграмотността, - стимулиране интерес към члененото придобиване на знания и компетенции с цел по-успешната интеграция в образователната система и обществения живот на деца от мащинствени групи, които се обучават в начален етап на основно образование и среден курс на образование,	8.1. Привличане за читатели на библиотеката. - Стимулиране участиято в извънкласни дейности на територията на библиотеката. - Съвместна работа с училищата в града, Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности, с неправителствени организации и др.	8.1.1. Реализиране на програми „Детство мое“ и „Различията ни обединяват“, които включват образователни прояви като: - четене в Стаята на приказките на Викторини - литературийски турнири - Маратон на четенето - Национална библиотечна седмица - образователни уроци - беседи - извънучебни часове по проект „Успех“ на МОН	РБ „Дора Габе“ 2013 – 2014 г.

		Реализиране на Летен детски клуб „Играй и учи“: - четене и рисуване по прочетеното - образователни и занимателно-познавателни игри - прожекции на филми	В рамките на бюджета на институциите	Брой участници Брой инициативи
9. Повишаване информационната грамотност на учениците.	9.1.Приобщаването им към глобалното информационно общество.	9.1.1. Организиране на информационни дни на различни актуални теми. 9.1.2.Провеждане на курсове за начална компютърна грамотност.	Училища РБ „Дора Габе“ Общински младежки център МИКЦ РБ „Дора Габе“	2013 – 2014 г.
10. Приобщаване и приемане на родители от социално уязвими малцинствени групи към образователния процес на децата, повишаване тяхната култура и информационна грамотност.	10.1. Съвместна работа с деца и родители от социално уязвими малцинствени групи за повишаване ангажимента на родителите от малцинствата и засилване на тяхното сътрудничество с библиотеката.	10.1.1. Участие в образователни и културни прояви, информационни дни. 10.1.2. Включване в курс за начална компютърна грамотност. 10.1.3. Посещаване на Летен детски	РБ „Дора Габе“	2013 – 2014 г.

		клуб „Играй и учи”			
11. Представяне на подходяща литература и други информационни източници.	11.1. Комплектуване на библиотечни документи с образователна цел, учебно-помощна и справочна литература, художествена литература, източници, представящи културата, обичаите и традициите на отделните етнически общности (на различни езици).	РБ „Дора Габе”	2013 – 2014 г.	В рамките на бюджета на РБ „Дора Габе”	Брой закупени библиотечни документи

ПРИОРИТЕТ 2 – ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

		Приоритет 2 – здравеопазване	Приоритет 2 – здравеопазване	Приоритет 2 – здравеопазване
1. Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население с	1.1. По пълно обхващане на ромското население с	1.1.1. Провеждане на ранна диагностика с мобилни кабинети на здравно	РЗИ-Добрич здравни медиатори	2013 – 2014 г. В рамките на бюджет от МЗ; МЗ, финансиране

население	профилактични прегледи	неосигурени и такива с ограничен достъп до медицинска помощ		по национални програми	
		1.1.2. Разширяване мрежата от здравни медикатори с цел подобряване обслужването на ромското население	Община град Добрин Добрин	2013 – 2014 г. Част от средствата по проект „Аз съм ром”	Международен проект ден проект Брой обучен медикатор
	1.2.Повишаване обхвата на ромското население с имунизации	1.2.1. Съвместно със здравните медикатори издиране и насочване на подлежащите контингенти към ОПЛ.	РЗИ-Добрин Община гр. Добрин	2013 – 2014 г. В рамките на бюджет от МЗ	Брой обхванати лица
	2.Повишаване на здравните знания на ромското население.	2.1.1.Провеждане на здравни беседи и лекции по темите „Контрацепция“ и „Превенция на ХИВ/СПИН и СПИ“.	Община град Добрин Общински клуб К7 ОМЦ РЗИ БЧК училища	2013 – 2014 г. В рамките на бюджет от МЗ по програма „Превенция на ХИВ/СПИН и СПИ“.	Брой проведени лекции и брой обхванати лица.
	2.2.Повишаване на здравните знания на гражданите от ромски произход.	2.2.1.Провеждане на лекции и беседи за социално значимите хронични инфекционни и неинфекциозни заболявания.	РЗИ-Добрин	2012 – 2014 г. В рамките на бюджет от МЗ	Брой проведени лекции и брой обхванати лица.
3.Повишаване на	3.1.Вклучване на	3.1.1. Активно	Лични лекари	2013 –	Брой

здравната култура.	медиаторите между общността и здравните работници.	съдействие от страна на здравните медиатори в усилията на личните лекари за обхващане на бременните до 4ти месец на бременността и повишаване сътрудничеството между институциите и НПО в тази област.	здравни медиатори Община град Добрич РЗИ НПО	2014 г. с общинските социални услуги Общностен център	обхванати бременни Брой имунизирани деца Брой проведени обучения
		3.1.2. Провеждане на беседи с подрастващи и техните родители за начините от нежелана и ранна бременност.	лични лекари Здравни медиатори Община град Добрич РЗИ ОМЦ НПО	2013 – 2014 г. бюджетни средства на институциите	Брой обхванати млади хора и техните родители
4. Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население	4.1. Разработване и прилагане на програми за превенция на СПИН и сексуално предавани инфекции.	4.1.1. Провеждане на беседи и разговори с младите майки за значението на имунизиациите и мотивирането им за редовното им прилагане, както и имунизиация за рак на маточната шийка.	лични лекари Здравни медиатори Община град Добрич РЗИ НПО ОМЦ	2013 – 2014 г. бюджетни средства по проекти МИКЦ	Брой обхванати майки Брой имунизирани девойки до 12 години
	4.2. Разработване и прилагане на	4.2.1. Провеждане на ранна	лични лекари Здравни	2013 – 2014 г. средства по национални	Брой проведени

	програми за превенция на различните заболявания – инфекциозни, хронични, онкологични и др.	диагностика и скринингови изследвания за превенция на онкологични и хронични заболявания.	медиатори Община град Добрич РЗИ БЧК ОМЦ НПО	програми и местни проекти	профилактични и прегледи
		4.2.2. Информиране на лица от ромската общност за здравно-осигурителните им права и задължения и правата им като пациенти.	Лични лекари Здравни медиатори Община град Добрич РЗИ НПО	2013 – 2014 г.	Община град Добрич осигурява средства за работата на здравните медиатори
		4.2.3. Работа по Програма „Подобряване контрола на туберкулозата в България”, Компонент 5 – „Подобряване откриването на случаи и успеха при лечението на туберкулоза в ромската общност – област Добрич”.	НЧ „Романо дром 2002”	2013 – 2014 г.	Средства на Министерство на здравеопазването

ПРИОРИТЕТ 3 – ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

1. Подобряване на жилищните условия, включително и техническа инфраструктура	1.1. Подобряване на жилищните условия в кварталите с ромско население на прилежащата инфраструктура	1.1.1. Подобряване състоянието и ромските квартали по отношение на инженерната инфраструктура	Община град Добрич	2013 – 2020 г.	8 млн. лв.	ОП „Околна среда“ – „Интегриран проект за подобряване на водния сектор в град Добрич 2007-2013 г., „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Добрич“ – ОП „Регионално развитие“ 2007 – 2013 г.
		1.1.2. Благоустрояване – зелени площи, детски	Община град Добрич	2014 – 2020 г.	3 млн. лв.	Интегриран план за новопостроени

	площадки и пешеходен достъп		градско възстановяване и развитие на град Добрич – ОП „Регионално развитие“ 2007 – 2013 г.	детски площадки, благоустроени зони
	1.1.3. Подобряване състоянието на техническата инфраструктура (асфалтиране на улици, изграждане на тротоари)	Община град Добрич	2014 – 2020 г.	3 500 000 лв.
	1.2. Създаване на градоустройствена основа за застрояване на територии, включващи компактно ромско население	Община град Добрич	2012 – 2013 г.	60 000 лв.

1.3. Реконструкция на обекти за целите на образоването на образователната инфраструктура	1.3.1. Реконструкция на обекти на образователната инфраструктура	Община град Добрич	2014 – 2020 г.	3 млн. лв.	Интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Добрич” – ОП „Регионално развитие“ 2007 – 2013 г.

ПРИОРИТЕТ 4 – ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ

1. Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда	1. 1. Осигуряване на заетост чрез обучение	1.1.1. Организиране на обучителни курсове за безработни лица с цел адаптирането им на пазара на труда	Общината съвместно с Дирекция „Бюро по труда“ – Добрич	2013 – 2014	Кандидатстване по ОПРЧР и други програми и проекти
	1.2. Осигуряване на заетост на ромите, търсещи работа	1.2.1. Насърчаване на заетостта чрез програми и мерки по реда на ЗНЗ в рамките	Общината съвместно с Дирекция „Бюро по труда“ –	2013 – 2014	Кандидатстване по национални програми, по насърчителните

	на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове и по ОПГРЧР”	Добрич	Мерки от ЗНЗ, по ОПГРЧР и други донорски програми и проекти
2. Насърчаване на социалния и граждански диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите.	2.1. Подкрепа за провеждане на инициативи и кампании	2.1.1. Среци, семинари, дискусии, кръгли маси, кампании.	Общината съвместно с Дирекция „Бюро по труда“ - Добрич
	3. Насърчаване на позитивни действия за преодоляване на традиционни практики в ромската общност, които засягат правата на жените и децата.	3.1. Социална подкрепа на родното разширено семейство за превенция на изоставянето и отглеждането на деца в семейна среда	3.1.1. Работа с ромски семейства по превенция на изоставянето и институционализацията на деца, с цел да се ограничи и постепенно прекрати постъпването на деца в институции, както и да се подкрепи реинтегрирането на децата в родните им семейства.
	4. Подобряване социалния статус на ромското население.	4.1. Консултиране и насочване на ромите към ползване на социални услуги в общността.	4.1.1. Популяризиране сред ромското население на социалните услуги, които се предлагат на територията на Община град Добрич
		4.1.2. Консултиране на ромските семейства	Община град Добрич
			Бюджет на общинската социална услуга
			Бюджет на общинската консултиранни

		относно правата им за подпомагане в сферата на социалната закрила, социалните услуги в общността и закрилата на детето.	центрър за обществена подкрепа НПО	социална услуга	лица
	4.2. Консултиране и обучение на ромските семейства с цел популяризиране и развитие на „Приемната грижа“ за осигуряване отглеждането на децата от институции в семейна среда.	4.2.1. Информиране, обучение и оценяване на ромски семейства, с цел развитие на услугата „Приемна грижа“, по проект „И аз имам семейство“ по ОП „ПЧР“	Община град Добрич Центрър за обществена подкрепа НПО	2013 – 2014 г. Делегиран от държавата бюджет	Брой утвърдени приемни семейства и настанени деца
	5. Осигуряване на безопасна и сигурна среда, близка до семейната за възпитание на децата и повишаване на общото им благосъстояние.	5.1. Развиване на способност у децата за независим живот и умения за поемане на лична отговорност	5.1.1. Деяности по социално и психологическо консултиране на деца и родители; индивидуална и групова работа с цел постигане на трайни положителни резултати; консултиране по Закона за закрила на детето и Закона за домашното насилие.	Центрър за обществена подкрепа ОС на БЧК град Добрич 2013 – 2014 г. Делегиран от държавата бюджет чрез Община град Добрич От Австрийски младежки Червен кръст – договор за парньорство до 2018 г.	Брой потребители

ПРИОРИТЕТ 5 – ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

1. Подобряване на ефективността на работата на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека	1.1. Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда	1.1.1. „Обучение на полицейските служители по правата на човека и проблемите на малцинствата в рамките на служебната учебна година по месторабота”.	Първо Районно 2013 – 2014 г. полицейско управление „Полиция“ Добрич	Републикански бюджет Брой проведения обучения Брой на обучени служители в Умения за работа в мултиетническа среда
		1.1.2. Ежегодно включване на служители от група „Геригориална полиция“ при Първо РПУ „Полиция“ в дистанционни форми на обучение, свързани с работата на полицията с етническите	Първо Районно 2013 – 2014 г. полицейско управление „Полиция“ Добрич	Републикански бюджет Брой проведения обучения Брой на обучени служители

	Мащинства.				
	1.1.3. Превантивна работа на Полицията срещу склоняване към проституция, трафика на хора и разпространението и употребата на наркотични вещества в кварталите със смесено население.	Първо Районно 2013 – 2014 г. полицейско управление „Полиция“ Добрич	Не са необходими	Брой работни срещи и лица участвали в тях	
2. Превенция в училищните общиности за създаване на среда, която влияе за намаляване на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.	<p>2.1. Намаляване на противообществените прояви</p> <p>2.1.1. Организиране и провеждане на кръгли маси, дискусии и обсъждания на теми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Насилието в училището и извън него“ - „Решаване на междуличностни конфликти“ - „Превенция на асоциалните прояви сред подрастващите“ 	Община град Добрич МКБПМ училища	2013 – 2014 г.	Бюджетни средства на съответните институции	Брой инициативи Брой участници
	2.1.2. Мерки за поддръжка	МКБПМ	2013 –	Бюджетни	Брой

		оказване на професионална подкрепа на деца, които са регистрирани в Детска педагогическа стая	Училища	2014 г.	средства	подпомагнати деца
3. Гарантиране на равни възможности за всички граждани и недопускане на дискриминация въз основа на различни признания, включително етнически произход.	3.1. Консултиране и насочване на лицата от други етноси към ползване на социални услуги в общността, с цел индивидуален подход и социална работа насочена според потребностите на социално уязвими лица и семейства.	3.1.1. Подпомагане на ромските семейства, относно правото им за получаване на помощи в сферата на социалната закрила, социалните услуги в общността и закрила на детето.	Дирекция „Социално подпомагане“ – Добрич	2013 – 2014 г.	Републикански бюджет	Брой обхванати лица и семейства подпомагани по ЗСП, ЗИХУ и ЗЗД.

ПРИОРИТЕТ 6 – КУЛТУРА И МЕДИИ

1.Постигане на устойчивост в	1.1. Предоставяне на възможности за	1.1.1.Институциона лно укрепване на	Общината	2013 – 2014 г.	Республиканс ки бюджет	Дейности – школи,
------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	----------	----------------	------------------------	-------------------

результатите на интеграцията на ромите чрез формите на изкуството и културата	успешно и трайно осъществяване на интеграционния процес на общинско ниво	читалищата като модерни центрове за развитие на местната общност, включително и ромската	ОМЦ	Програми и проекти	Проекти, участващи
		1.1.2. Вклучване на роми в културния живот на Добрич	Община град Добрич Отдел „Образование и култура“ Културни институти НПО	2013 – 2014 г.	500 лв.
		1.1.3. Подпомагане на талантливи деца от етносите	Община град Добрич Читалища НПО ОМЦ Училища	2013 – 2014 г.	Програма за закрила на деца с изявени дарби
2. Съхраняване, развитие и популяризиране на специфичната етнокултура на ромите като част от българската национална култура и създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот на	2.1. Запазване и развитие на културната идентичност на ромите.	2.1.1. Популяризиране на ромската култура чрез общинския календар	Община град Добрич	2013 – 2014	Общински бюджет – според възможности

различни нива		2.1.2. Организиране и провеждане на традиционни ромски празници, обреди и обычай	Община град Добрич НЧ „Романо дром 2002“ НПО Училища	2013 – 2014 г.	Средства от: - общгински бюджет; - НЧ „Романо дром 2002“; - по програми и проекти на ЦДГ и Училища	Брой проведени мероприятия и брой обхванати лица
3. Осъществяване на културна дейност, чрез толерантност, чрез съхраняване и развитие на културната идентичност на децата и учениците в уязвимо положение.	3.1. Реализиране на дейности, ориентирани към личностното израстване на младите хора от всички етнически общности, повишаване на тяхната култура, възможност за развитие и изява на творческия потенциал на младите хора.	3.1.1. Организиране на културни дейности: - премиери, - празници на изкуствата, - конкурси, - концерти, - изложби. Включване в Леген детски клуб „Играй и учи“, „Еко лято“	РБ „Дора Габе“ Художествена галерия ОМЦ НЧ „Романо дром 2002“;	2013 – 2014 г.	В рамките на бюджетите на културните и общински институции	Брой културни дейности
4. Полуризиране дейностите с мащинствените етнически общности.	4.1. Информиране на обществеността чрез медийните предстоящи проявии и реализирането им.	Младите хора.	- Пресъобщения до медиите - Публикуване на информацията на сайта във връзка с културните институции	РБ „Дора Габе“ Художествена галерия ОМЦ НЧ „Романо дром 2002“;	В рамките на бюджетите на културните и общински институции	Брой информационни съобщения

Принет с решение № 16-19 от 29 януари 2013 година
на Общински съвет град Добрич